U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci žalobce **Š. D.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, Křížová 25, 225 08 Praha 5, o plný invalidní důchod, o vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí této věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod spisovou značkou 20 Ca 105/2002,

t a k t o :

Soudkyně JUDr. Jana Záviská, samosoudkyně Krajského soudu v Ostravě n e n í vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tamějšího soudu pod spisovou značkou 20 Ca 105/2002.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce uplatnil dne 22. 7. 2002 opravný prostředek, nyní žalobu, proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 10. 7. 2002 č. X, kterým byla zamítnuta žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/95 Sb., v platném znění. Při nařízeném ústním jednání dne 9. 4. 2002 žalobce vznesl námitku podjatosti vůči samosoudkyni JUDr. Janě Záviské s tím, že důvodem podjatosti je už její povolání a dále, že údělem samosoudkyně je obhajovat republiku, konkrétně v případě nároku na důchod jsou to finance. Soudkyně se k věci vyjádřila tak, že nemá žádný osobní vztah k projednávané věci ani k žalované, nemá zájem obhajovat republiku a finance, jak žalobce v námitce vznesl.

Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věcí, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům, je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou rovněž soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

V projednávané věci soud nezjistil žádný z důvodů podjatosti, jak je vymezen v ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. Žalobce uvádí jako důvod okolnost, že věc projednává soudkyně a také, že je jejím úkolem obhajovat republiku, co se týče financí. Takovýto důvod však nemůže představovat okolnost, jež by vedla k vyloučení soudce a není způsobilý založit úvahy o pochybnostech o nepodjatosti soudce. Soudkyně se vyjádřila tak, že žádný vztah k věci, resp. k žalované České správě sociálního zabezpečení nemá. Podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost soudce tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů

demokratické společnosti. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě. Žalobcem tvrzené důvody, jak byly uvedeny, nejsou tohoto charakteru a pochybnost o nepodjatosti soudkyně JUDr. Jany Záviské, jež má rozhodovat v dané věci, nelze dovodit ani z vyjádření této soudkyně, a o její podjatosti pak nesvědčí ani jiná skutečnost obsažená ve spise. Ze žádného právního předpisu neplyne povinnost soudce v řízení o přezkoumání rozhodnutí správního orgánu obhajovat republiku, resp. její finance. Takovýto názor nemá oporu v ústavně zakotvených principech dělby moci, jak bylo označeno shora. Ze všech těchto důvodů pak Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je ve výroku uvedeno, totiž že samosoudkyně JUDr. Jana Záviská není vyloučena z projednávání a rozhodnutí shora uvedené věci.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 29. 4. 2003

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu